

ע"ש רבינו הקדוש רבי נתן דוד מפארציווא בן רבי יצחק יעקב מביאלא זצוקלה"ה

ביאלא

עיונים וביאורים ודרני עבודת ה' למעשה בתורת רבינו הקדוש מפארציווא זיע"א

כל יהודי הוא קדוש!

א' - לרומם אפילו את האנשים הפשוטים לדרגות רוחניות עליונות.

ב' - לדאוג להשפיע לעם ישראל בני חיי ומוזוני. היו אנשים פשוטים שהשיגו דרגות נשגבות על ידי הצדיקים.

מסופר על הרה"ק בעל הישמח ישראל, שפעם נכנס אליו אחד מאחייו בניו בליל יום כיפור, והיה נראה כאילו הוא נרדם. כאשר התעורר אמר: "זעה נאר זעה נאר איין מאהל גאווען ביי מיר שוין א' מחותן!" "תראה תראה, היה אצלי רק פעם אחת - וכבר מרגיש את עצמו מחותן!" כיון שהיה פעם אחד אצל הישמח ישראל - ממילא היה מחויב לפעול בשבילו!

מסופר על הבעל התניא, שכאשר ברח מפני אימת נפוליאון, היה שם רוח נכאים, שהיה ידוע שנפוליאון להוט לנקום בבעל התניא, כיון שהיה מפורסם שהבעל התניא היה מתנגד חריף שלו, ואף שלח מרגלים לעזור לצאר הרוסי.

היה שם החסיד המפורסם ר' שמואל מענקיס, אשר היה גם בדחנא דמלכא, והוא אמר לבעל התניא, ממה נפשך. אם אתה רבי - אז מה יש לך לפחד. ואם אתה לא רבי - באיזה זכות לקחת מאלפי יהודים את כל העוה"ז שלהם!

זה הנקודה הראשונה. הבעל התניא לקח את חסידיו ורומם אותם עד כדי שמאסו בעולם הזה. ורק חשקו לאלוקות.

אנו סופרים בימים אלו את ספירת העומר. מבואר בחו"ל שהטעם לעונש של תלמידי ר' עקיבא היה משום שלא נהגו כבוד זה בזה. וכך נלקחו בפרק אחד - עד שהיה העולם שמים.

באר"ז ז"ל מבואר שהיו גילגול של הכ"ד אלף איש שנפלו בשיטים בחטא של בעל פעור. והם ידעו ועל כן לא נהגו כבוד זה בזה.

מבואר, שלא לנהוג כבוד - גם במקום שנהגים כך בצדק - זה חטא! והעומק בזה הוא, שצריך להסתכל על הנקודה הפנימית שהיא זכה וטהורה.

וזה הלימוד מימי ספירת העומר - להסתכל בפנימיות העניין. כמו שמזהיר רבינו כאן "לנפש לא יטמא בעמיו" אל תסתכל על הגזלים, תסתכל על הנקודה פנימית הבוררת בלב כל איש ישראל!

ה' יתברך יעזור שנוכה תמיד לראות את הטוב שבכל יהודי - ובעצמנו! ושנוכה במהרה לביאת גואל צדק ברחמים אמן.

נבאר את העניין: אהרן הכהן, וכל הכהנים, מתפקדים להעלות את כלל ישראל למדרגות נשגבות.

בכוחו של כהן גדול - העלה אהרן את האיש הישראלי למדרגה גדולה כל כך - עד שבאמת התחרט על החטא שעשה כנגד חברו. ולאחר מכן הלך אהרן לחברו ואמר לו את האמת!

על פי יסוד זה נבאר את העניין באורים ותומים: כתוב: "והיו על לב אהרן בבאו לפני ה' ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד" (שמות כ"ח ל').

רש"י מפרש שמדובר על כתב של שם המפורש שהיה אהרן נותן בתוך כפלי החושן שעל ידו הוא היה מאיר את דבריו של אהרן ומתמם את דבריו.

בכח קדושת אהרן היה להאיר ולהזריח את לב היהודי השואל באורים ותומים - עד שהרים אותו לרום המעלה. עד שכל דבריו ועשיותיו יהיו רק לגלות את אור כבוד מלכותו יתברך שמו!

זה הביאור בכתוב: "לפני ה' תמיד". בכח הקדושה הזו היה לאהרן תשובה ברורה על שאלותיהם של כלל ישראל.

משמעות הפסוק

כעת, כשאנו מבינים את משמעות תפקידים של הכהנים, ניתן להסביר את הכתוב: "אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו"

מובא בתולדות אדם "בעמיו", מלשון גחלים עוממות. דהיינו, שבני אהרן מזהירים 'גדולים על הקטנים' להגביה ולהעלות את האנשים הפשוטים עד רום המעלה!

"כי אם לשארו", זה גופו. כמוכא בפסוק 'שאר בשרו', היינו, לקדש גם את עשיתיו הגשמיות. ולהשפיע את כל הצטרכות הגופניות שלא יחסר לכל בני ישראל הן ברוחניות והן בגשמיות בני חיי ומוזוני.

"הקרוב אליו", היינו, לקרבת להשי"ת שיתגלה על ידיהם אור קדושתו יתברך.

עבודת ה' למעשה

מבואר מדברי רבינו שיש ב' עניינים ששייכים למנהיג בישראל

עניין הכהנים - לרומם את ישראל

"ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו" (ויקרא כ"א א') פירש רש"י: אמור אל הכהנים. אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י שם).

נאמר "לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך" (שמות כ' י') ולכאורה גם על שביתתם נאמר להזהיר גדולים על הקטנים. ולמה תלה הכתוב דווקא בטומאת כהנים את הדין של להזהיר גדולים על הקטנים.

עבודת הכהנים

בכדי לבאר עניין זה, נקדים לבאר את תורת עבודת הכהנים על פי דרכו של רבינו הקדוש מפארציווא.

רבינו הקדוש מפארציווא מבאר, שתפקיד עבודת הכהנים בכל מעשה הבריאה הוא, להעלות את כל הבריאה למדרגה הרוממה של עבודת ה'.

אהרן הכהן - משכוו שלום

נביא פה קטע מאבות דרבי נתן, על אהרן הכהן, פרק י"ב:

"שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה. הלך אהרן וישב לו אצל אחד מהם ואמר לו: בני, ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו. אומר, אוי לי, היאך אשא את עיני ואראה את חברי? בושתי הימנו, שאני הוא שסרחתי עליו! הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו."

"והולך אהרן, ויושב לו אצל האחר, וא"ל: בני, ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו. ואומר, אוי לי, היאך אשא את עיני ואראה את חברי? בושתי הימנו, שאני הוא שסרחתי עליו! הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו."

"וכשנפגשו זה בזה - גפפו ונשקו זה לזה! לכן נאמר "ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל" (במדבר כ' כ"ט)."

גדול השלום

לכאורה, צריך לתמוה, היאך היה מותר לשנות? אומנם כתוב בגמ' (יבמות ס"ה ע"ב): "גדול השלום שאף הקב"ה שינה בו", מכל מקום צריך להבין מה הפשט באהרן הכהן שיצא דבר שקר מפיו!

בדין שומע כעונה בספירת העומר

א' מנחות דף ס"ה ע"ב וספרתם לכם' שתהא ספירה לכל אחד ואחד. פי' רש"י ד"ה לכאו"א "שכל אחד חייב לספור. ונפסק בשו"ע תפ"ט סעיף א' ו"מצוה על כל אחד לספור לעצמו" ובמג"א סק"ב וכו' ובב"י כתוב בשם הרשב"א שיוצא בספירת הש"ץ וצ"ע ואפשר כיון דקיי"ל דשומע הוי כעונה ה"ל כאילו ספר הוא בעצמו. ובמשנ"ב סק"ה ובביאור"ל ד"ה ומצוה הביא בזה מחלוקת הראשונים אי אמרינן שומע כעונה בספירת העומר.

ב' ונראה לומר הצדדים בזה: דנחלקו בגדר שומע כעונה, אי השומע נחשב כעונה ממש או שיש רק דין שיכול לצאת על ידי שמיעת חברו, דאם שומע כעונה נחשב כאומר ממש, אם כן אין שום חסרון בספירה של כל אחד ואחד, ואם רק יוצא על ידי שמיעת חברו אפ"ל שחסר בשם ספירה דיליה.

ג' ונראה לבאר בזה מחלוקת רש"י ותוס' ברכות דף כ"א ע"ב בתוד"ה עד שלא יגיע בשיטת רש"י בסוכה דאדם המתפלל ושומע מפי החזן קדיש או קדושה, אינו יכול להפסיק ולענות עם הציבור, אלא ישתוק וימתין מעט דשומע כעונה, ור"ת ור"י היו אומרים דאדרבה אי שומע כעונה הוי הפסקה אם שותק.

והמבואר מדברי התוס' שלכו"ע עצם השתיקה לא הוה הפסק כלל,

ורק במה דנחשב שומע כעונה הוא הפסק, וי"ל בשיטת רש"י דסבר שעונה לא חשוב כעונה וממילא במה ששומע לא הוה הפסק. והתוס' סברי דשומע כעונה חשוב כאומר והוה הפסק.

ד' פסחים דף ק"ו ע"ב "הנוטל ידיו לא יקדש" פי' רשב"ם אלא אחר יקדש והוא יצא ידי חובתו בשמיעה ושתייה דאין כאן היסח הדעת מאחר שהוא עצמו אינו מברך. ואי ס"ל דשומע כעונה הוה כאומר ממש מאי מהני מה שישמע מאחר הלא סכ"ס נחשב כאילו אמר בעצמו והוה הפסק.

ה' בזה היה נראה לפרש ספיקו של האו"ז (הו"ד ב"י יו"ד סימן א) שנסתפק האם אלם לא ישחוט משום שא"י לברך או כיון שיוצא ידי חובתו על ידי שמיעה מאחרים לא איכפ"ל מה שאינו יכול לברך בעצמו, ולפי"ד היה אפשר לומר שנסתפק בגדר שומע כעונה אם נחשב שהוא בעצמו אומר, אז אלם כיון שאינו יכול לדבר א"א לומר שנחשב שהוא בעצמו אומר, אבל אם הפירוש הוא שיוצא במה ששומע מחבירו אז שפיר יכול לצאת בזה. מיהו לשון האו"ז נר' יותר שנסתפק בגדר התקנה של חז"ל (תרומות פ"א מ"ו) שאלם וערום לא יתרומו אם זה משום חסרון ברכה דידהו או שאפילו היכן שיש היכ"ת של ברכה מ"מ התקנה הוא שלא יתרומו וממילא ה"ה לשחיטה. אבל לעולם מצד הדין שומע כעונה יוצא גם בכה"ג.

ו' ובה אפשר ליישב קושיית הפרישה שם על השו"ע שם ס"ו שערום לא ישחוט מפני שא"י לברך והק' שיברך אחר שלא כנגד הערום ויוציאו מדין שומע כעונה, ותי' משום שצריך לכוון לצאת בברכתו אסור לכתחילה לעשות כן ועיי"ש באחרונים שפילפלו אם הרהור כדיבור דמי ואפשר דשומע כעונה שאני ולפי"ד אפ"ל דגם השו"ע שפסק שרק ערום לא ישחוט מודה מעיקר הדין להאו"ז שכיון שיש תקנת חז"ל שלא ישחוט ממילא לא מהני אפילו בגוונא ששומע כעונה, רק שס"ל לחלק בין אלם לערום, דבאלם באמת יכול לברך ורק איתקל מילוליה וממילא אינו מופקע מהברכה, משא"כ ערום שיש עליו דין שלא לברך מחמת ערות דבר וצ"ע.

ז' עיין בשאג"א סימן ו שנתספק האם אלם יכול לצאת ידי חובתו במצות התלויות בדיבור על ידי שומע כעונה ומבואר דהיה פשוט לו שהוא מחויב ורק נסתפק אם יצא יד"ח בשומע כעונה או הוה כמי שאינו ראוי לבילה וממילא בילה מעכבתו עיי"ש. וצ"ב מנ"ל דלא מציינו שיהיה חיוב בפ"ע של שומע כעונה אם הוא אנוס על הדיבור, ופשוט שאם נאמר ששומע כעונה הוא יוצא בשמיעת חברו, אז צריך מקור שיש חיוב לעשות כן, ואפילו אם נחשב כאילו הוא עצמו מדבר מכל מקום הוא מעשה אחר, דסכ"ס הוא אינו מדבר, מ"מ השאג"א נקט לדבר פשוט שהוא חייב וצ"ע.

◆◆◆ ברכת מזל טוב מעומקא דלבא ◆◆◆

נשגור קמי ידידנו האברך היקר שבערכין צורב ועוסק בחוקי חורב המוכתר בכל מדה נכונה ממעמידי בית המדרש של ישיבת 'בית יהודא'

הרב **יהודה סולמון** שליט"א

לרגל הולדת בנו למז"ט יהא רעווא שיזכה לראות ממנו ומכל יוצאי חלציו רוב נחת דקדושה והצלחה בכל העניינים ושיזכה לעלות מעלה מעלה כפי אוות נפשו הטהורה ועשירות מופלגת דקדושה עד ביאת גואל צדק ברחמים בב"א

יו"ל על ידי קרן זכר דוד' להפצת זכרו ומורשתו של רביה"ק מפאראציווא בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מביאלא שליט"א בראשות הרה"ג רבי מאיר רבינוביץ שליט"א